

7.2 Opsummerings-kahoot del 7

Hvad har jeg lært indtil nu om, hvorfor jeg har det køn jeg har?

Ca. 15 minutter.

Hvad er formålet med aktiviteten?

Kahooten kan konsolidere elevernes udvikling af forståelsen for det faglige områdes kernebegreber, og eleverne kan se deres egne fremskridt. Nogle af spørgsmålene kan have flere rigtige svar, der kan føre til en fælles samtale og/eller diskussion om de forskellige svares gyldighed. Derudover giver kahooten mulighed for, at fange misforståelser, der kan være opstået undervejs.

Målene med udførelse af aktiviteten kunne lyde:

- At eleverne skal konsolidere udviklingen af forståelsen for kernebegreberne tildelte køn, kønstræk, kønnet formering, blastocyst, hankøn, hunkøn, interkøn, SRY-gen og TDF-protein.
- At eleverne skal se deres egne fremskridt.

Hvad skal der bruges?

Kahoot link: <https://create.kahoot.it/share/hvad-gr-mig-til-det-kn-jeg-er/9f2e1713-5041-4f35-ac39-5b8769ea5e1a>

Et whiteboard, en projekter eller en fælles skærm.

Hvordan udføres aktiviteten?

For at gå i gang med quizen skal du CTRL+KLIK på linket herover, og trykke 'PLAY' i venstre side af menuen. Herefter skal du vælge "Teach" eller "Assign". Vælg "Teach", hvis I skal tage quizen sammen i klassen. Nu vælger du "Classic", og så skal dine elever blot gå til www.kahoot.it og indtaste den kode, der står angivet på din skærm.

Sørg for, at din skærm er tilsluttet et whiteboard/en projekter, eller at eleverne på anden måde kan se din skærm under quizen.

Du kan bruge kahoot'en her både før og efter en gennemgang af teoriafsnittet: 'Hvad gemmer sig i mine gener?'. Kahoot'en kan med fordel benyttes to gange (før OG efter) projektet, for at cementere den viden, eleverne har opnået.

Herunder finder du forklaringer til svarerne i kahoot'en. Svarerne kan også findes i teoriafsnittet.

Spørgsmål

Spørgsmål 1: Hvem kan bestemme mit køn?

Det rigtige svar er 'kun mig!'.

Det er kun dig, der kan bestemme hvilket køn, du er. Dit tildelte køn blev bestemt af jordmoderen ud fra hvilke kønstræk, du havde ved fødslen. Hvis du havde en penis og pung fik du tildelt hankøn, og havde du vagina og kønslæber fik du tildelt hunkøn. Det er ikke altid at ens tildelte køn passer til det køn, man føler sig som.

Spørgsmål 2: Hvad hedder det, når to forskellige individer laver nyt afkom sammen?

Det rigtige svar er 'Kønnet formering'

Mennesker skaber nyt afkom ved kønnet formering. I kvinden og manden skabes der kønsceller ved meiose. Kønscellerne har hver ét sæt kromosomer, som bliver til en celle med to sæt kromosomer under befrugtning. Derefter deler cellen med 46 kromosomer sig ved mitose enormt mange gange, indtil der er skabt et foster.

Ukønnet formering er når individer skaber nyt afkom uden at modtage genetisk materiale fra et andet individ. For eksempel kan jordbærplanten formere sig ved ukønnet formering. Jordbærplantens celler deler sig ved mitose og sender en løber afsted. Denne løber vokser op som en klon af den oprindelige jordbærplante.

Spørgsmål 2: Hvad hedder det, når to forskellige individer laver nyt afkom sammen?

Det rigtige svar er 'Kønnet formering'.

Mennesker skaber nyt afkom ved kønnet formering. I kvinden og manden skabes der kønsceller ved meiose. Kønscellerne har hver ét sæt kromosomer, som bliver til en celle med to sæt kromosomer under befrugtning. Derefter deler cellen med 46 kromosomer sig ved mitose enormt mange gange, indtil der er skabt et foster.

Ukønnet formering er når individer skaber nyt afkom uden at modtage genetisk materiale fra et andet individ. For eksempel kan jordbærplanten formere sig ved ukønnet formering. Jordbærplantens celler deler sig ved mitose og sender en løber afsted. Denne løber vokser op som en klon af den oprindelige jordbærplante.

Spørgsmål 3: Inden jeg var et foster, var jeg:

Det rigtige svar er 'En blastocyst'.

Først er man to kønsceller, en sædcelle og en ægcelle. Så fusionerer disse kønsceller ved befrugtning. Cellen med nu 46 kromosomer, altså 23 kromosompar, deler sig ved mitose. Cirka 5 dage efter befrugtning kaldes den lille celleklump for en blastocyst.

De to svar 'En celle med kun min mors arvemateriale' og 'En celle med kun min fars arvemateriale' er forkerte, men hvis der ikke havde stået KUN, havde de været delvis rigtige begge to.

Spørgsmål 4: Kønskromosom-sammensætninger eller kønstræk der afviger fra hunkøn og hankøn kaldes:

Det rigtige svar er 'Interkøn'.

Kønskromosom-sammensætninger, der viger fra hunkøn og hankøn, bliver kaldt for interkøn. Mange finder aldrig ud af, at de er interkønnet. Det hænder, at nogle blandt os har flere eller færre kønskromosomer, at nogle har kvindelige kønstræk og en XY-kønskromosomsammensætning eller at nogle har mandlige kønstræk og en XX-kønskromosomsammensætning.

Spørgsmål 5: SRY-genet koder for proteinet TDF (Testikel Determinerende Faktor).

Det rigtige svar er 'True'.

TDF-proteinet kan sammenlignes med en hjælper, som sørger for, at kønskirtlerne udvikler sig til testikler. Hvis du ikke har SRY-genet, så der ikke blev produceret TDF, da du var et foster, og så har dine kønskirtler højst sandsynligt udviklet sig til æggestokke.

Spørgsmål 6: Det er kun personer med mandlige kønstræk, som producerer testosteron.

Det rigtige svar er 'False'.

Både kvinder, mænd og interkøn producerer testosteron. Testosteron er vigtig for alle mennesker.

Hos mænd spiller testosteron en vigtig rolle i udviklingen af penis og testikler, i udviklingen af en dyb stemme i puberteten, i fremkomsten af kønsbehåring i puberteten (og hårtab senere i livet), Muskelstørrelse og styrke, knogledannelse og styrke, sexlyst og spermproduktion.

Hos kvinder spiller testosteron en vigtig rolle i æggestokkens funktion, i knoglestyrke og man mener også at det spiller en rolle for sexlysten (men dette er ikke helt konklusivt)

Spørgsmål 7: Kvinder med XY-kønskromosomer må deltage i 400, 800 og 1500 meters disciplinen til OL:

Det rigtige svar er 'Med maksimum 5 nanomol testosteron pr. liter blod'.

I 2011 laver "Det Internationale Atletik Forbund" en regel om, at kvindelige atleter maksimalt må have et testosteronniveau på 10 nanomolar pr. liter blod. Denne regel bliver fjernet i 2016 pga. manglen på evidens. I 2018 bliver der igen lavet en regel for maksimal koncentration af testosteron. Nu er reglen specifikt for 400, 800 og 1500 meters disciplinerne og nede på 5 nanomolar pr. liter blod.

Spørgsmål 8: Alle transkønnede har fået ændret deres krop til at passe til deres køn.

Det rigtige svar er 'False'.

Det er langt fra alle transkønnede, der ændrer deres krop til at passe bedre til deres kønsidentitet. Du behøver altså ikke at have skiftet køn kropsligt for at være transkønnet. Det, at du er transkønnet, har intet med din romantiske eller seksuelle orientering at gøre. Selvom der er en norm i samfundet, som siger, at hvis du er født med kvindelige kønstræk, men er en dreng, så må du være til piger.